

NOTAT

Arter og Naturbeskyttelse
J.nr. 2021-7027
Ref. SOERA/VASAL

Høringsnotat: Udkast til bekendtgørelse om våben og ammunition der må anvendes til jagt m.v.

Udkast til bekendtgørelse om våben og ammunition der må anvendes til jagt m.v. blev sendt i ekstern høring på høringsportalen den 16. februar 2022 med frist for afgivelse af høringssvar den 16. marts 2022.

Udkastet blev i den forbindelse fremsendt til specifikke interesseorganisationer, foreninger samt øvrige relevante parter.

Miljøstyrelsen har modtaget 7 eksterne høringssvar fra følgende: Politiforbundet, Dansk Land- og Strandjagt, Friluftsrådet, JCP Ammunition ApS, Jens H. Henriksen (professor, dr.med.), Jens Einar Rasmussen og Jan Lassen.

Politiforbundet og Friluftsrådet har oplyst, at man ikke har bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet i forbindelse med den eksterne høring.

Bemærkninger

Dansk Land- og Strandjagt

Dansk Land- og Strandjagt oplyser, at der savnes en præcisering af opbevaring og transport af blyholdig riffelammunition til brug for jagt i udlandet idet Danmark er det eneste land i verden, der indfører forbud mod bly i riffelammunition.

Dansk Land- og Strandjagt oplyser yderligere, at de hidtidige regler for bly i projektiler i central tændt jagtammunition bør gælde i en 10 årig periode. Ifølge foreningen skal forslaget tilgodese hjemmelader, der ofte har indkøbt flere hundrede blykugler til jagt, liggende i forskellige vægte og kalibre, i henhold til gældende lov.

Forbuddet mod bly i centraltændt jagtriffelammunition gælder i forhold til medtagelse og anvendelse til jagt og regulering i Danmark. Det hindrer dog ikke at man stadig kan benytte ammunitionstypen til jagt i udlandet eller på en godkendt skydebane.

Regler om opbevaring og transport af ammunition er reguleret i våbenlovgivningen som hører under Justitsministeriets ressortområde. Reglerne

hensigten, at ammunition skulle være omfattet af blybekendtgørelsens anvendelsesområde.

Miljøstyrelsen henviser i den forbindelse til, at blybekendtgørelsens regler ikke hindrer import og salg af produkter, der er reguleret af andre regler, der er udstedt i medfør af kemikalieloven eller anden lovgivning, jf. bekendtgørelsens § 3. Blybekendtgørelsens forbud viger dermed for regler om import og salg af produkter, der indeholder bly, som er reguleret af anden lovgivning. Bekendtgørelsesudkastet har bl.a. grundlag i jagt- og vildtforvaltningslovens § 23, stk. 4, hvorefter Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte nærmere regler om, hvilke typer af våben og ammunition der må anvendes, om salg af visse typer ammunition og om, at visse typer ammunition ikke må medtages på jagt. Bestemmelsen omfatter jagtammunition som indeholder bly. Jagt- og vildtforvaltningsloven regulerer derfor salg af jagtammunition og skal derfor forstås som en særskilt regulering i forhold til § 3 i bekendtgørelse om forbud mod import og salg af produkter, der indeholder bly.

På baggrund af ovenstående bemærkninger giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

Jens H. Henriksen

Professor, dr. med., Jens H. Henriksen (JHH) bemærker, at udfasning af bly i riffelammunition er overvejende ideologisk begrundet og ikke sagligt begrundet. Ifølge JHH er forskningen vedrørende udfasning af bly i riffelammunition mangelfuld og stedvis meget kritisabel med tvivlsomme konklusioner. Udfasning af bly i riffelammunition menes, at have betydelige økonomiske interesser hos ammunitions- og våbenfabrikanter og visse entreprenante jægere.

JHH oplyser, at der anvendes omkring 1,5 tons bly i ammunition i forbindelse med nedlæggelse af hårvildt hvor en del af blyet efterlades i naturen. Ifølge JHH skal mængden på 1,5 tons metallisk bly vurderes på baggrund af, at der i forvejen er over 100.000 tons bly i den helt overfladiske jordskorpe i Danmark. En del af blyet er forurening, mens andet er naturligt forekommende i form af et slutprodukt af det miljøvigtige henfald af uran i jordskorpen. Det er JHHs opfattelse, at udfasning af bly i riffelammunition ikke vil kunne påvises miljømæssigt og vil være kvantitativt ubetydeligt. Det menes yderligere, at klinisk påviselig blyindtagelse/blyforgiftning forekommer stort set ikke mere i dagens Danmark.

JHH påpeger, at bekendtgørelsen ikke må træde i kraft på Færøerne og i Grønland, da jagten i disse områder har en anden karakter end i Danmark.

Miljøstyrelsen er bekendt med, at der naturligt forekommer bly i naturen, såvel som fra blyforurening. Det er korrekt at reduktion af bly i de nævnte mængder som udgangspunkt ikke vil være af målbar karakter nationalt. Ikke desto mindre er det velkendt, at især rovfugle er særligt udsatte for blyforgiftning fra vildtkød indeholdende fragmenter af bly fra ammunition. Bly er et giftigt tungmetal der i partikelform kan ophobes i mennesker, hvor selv små mængder bly kan medføre en sundhedsskade, særligt gravide og ammende anbefales at undgå konsumering af fødevarer indeholdende bly, da et højt blyindtag udgør en særlig risiko for, at hjernen hos fostre og små børn skades.

Miljøstyrelsen vurderer, at efterspørgslen på blyholdig centraltændt jagtriffelammunition vil falde som følge af de indførte regler. Dette vil medføre, at våbenforhandlere og øvrige udbydere af denne type ammunition skal omstille sig til de blyfrie alternativer, hvormed der som udgangspunkt ikke er forbundet økonomiske fordele ved omstilling til de nye regler. Det er vurderet, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser som følge af en udfasning af bly i jagtammunition udgør et samlet tab på under 10 millioner kr.

Bekendtgørelsesudkastet er udstedt i medfør af jagt- og vildtforvaltningsloven og kemikalieloven. Det fremgår af henholdsvis jagt- og vildtforvaltningslovens § 64 og kemikalielovens § 70, at lovene ikke gælder for Færøerne og Grønland.

På baggrund af ovenstående bemærkninger giver høringssvaret ikke anledning til ændringer i bekendtgørelsesudkastet.

Jens Einar Rasmussen

Jens Einar Rasmussen (JER) finder bekendtgørelsesudkastet særdeles anvendeligt i forhold til krav til anlagsenergi for blyfrie riffelpatroner. JER udtrykker usikkerhed på hvorvidt fragmenterende riffelprojektilers virkning i vildtet altid er tilstrækkelig, men oplyser, at denne type projektiler udgør en begrænset del af markedet og en majoritet af jægere foretrækker gennemskud for nemmere eftersøgning og kortere flugtafstand.

Det er Miljøstyrelsens vurdering, at forhandlede ekspanderende/fragmenterende riffelprojektiler sikrer en forsvarlig terminalballistik således, at vildtet nedlægges forsvarligt. Området med blyfri jagtriffelammunition er konstant i udvikling, hvormed området fremadrettet optimeres i takt med øget efterspørgsel af blyfri jagtriffelammunition.

Høringssvaret giver ikke anledning til at ændre indholdet af bekendtgørelsesudkastet.

Jan Lassen

Jan Lassen (JL) bemærker, at visse typer af blyfrie projektiler kan være ustabile og overstabile medvirkende til en ringere præcision. Lufttryk, fugtighed og temperaturforhold kan også have en indflydelse på præcisionen af blyfri ammunitionstyper. JL har fremhævet en række eksempler på kalibre og ammunitionstyper for, at understøtte problematikken i forhold til ovenstående. Derudover anføres det, at messingprojektiler ofte indeholder mere bly end den fastsatte grænseværdi på 1 %, samt at udviklingen på området endnu ikke er tilstrækkelig, hvormed udfasningen derfor bør udskydes 5-10 år.

Det er korrekt, at overgangen fra blyholdig til blyfri riffelammunition især udfordrer stabiliteten i de små kalibre³, og de eksempler, som JL giver, er relevante. Det er dog alene ud fra de grundliggende ballistiske data vanskeligt

³ [Non-lead rifle hunting ammunition: issues of availability and performance in Europe | SpringerLink](#)

præcist at forudsige stabilitet og præcision i den enkelte riffel, da dette ikke blot afhænger af ammunitionen, men også selve riflen herunder især riffelgangens stigning, graden af slitage og længden af kammeret, hvilket påvirker friflugten (den afstand, som projektilet bevæger sig, fra det er uaffyret, til det får kontakt med riffelgangen), som JL også påpeger. Ydermere er det korrekt, at et blyfrit projektil er 20-25 % lettere end et traditionelt blyholdigt med samme volumen, men dette kan ikke nødvendigvis omregnes til en tilsvarende længdeforøgelse, da projektilformen i blyfri ammunition ofte er ændret fra at være spids til mere cylinderisk⁴.

Sammenlagt tilsiger disse varierende forhold og mulige kombinationer af ammunition og våben, at stabilitet og præcision er et opmærksomhedspunkt ved overgangen fra blyholdigt til blyfri ammunition. Undersøgelser har påvist, at det i konkrete tilfælde kan været svært at opnå tilstrækkelig præcision især i små kalibre (fx .222 REM)^{1,5}, men det vurderes, at dette primært skal ses i forhold til kombination af enkeltvåben og ammunition, da der også findes mange eksempler på, at små-kalibrede rifler uden problemer kan føre blyfri ammunition. Den internationale litteratur har primær fokus på blyfri ammunicions effektivitet målt på terminalballistik og i mindre grad præcision, men der foreligger undersøgelser, der indikerer, at præcisionen ikke er en forhindring for et skifte⁶. En dansk undersøgelse viste, at præcision ikke er en betydelig årsag til, at danske jægere ikke har skiftet fra bly til blyfri ammunition⁷.

JL påpeger en særlig betydning af abiotiske faktorer (lufttryk, temperatur og fugtighed) i kombination med projektiler med ringe stabilitet. Der er evidens for, at disse fysisk forhold kan påvirke præcision, men det vurderes ikke at være i et omfang, der har praktisk betydning for jagt i Danmark.

Den foreslåede ændring af lovgivningen vil medføre, at det for nogle våben, herunder især småkalibrede, kan være vanskeligt at opnå tilstrækkelig stabilitet med blyfri ammunition, og at der i nogle tilfælde vil påkræves fx montering af ny pibe. Der er en række eksempler på, at der ved nøje tilpasning af projektiltype, ladningsvægt, sættedybde og andre basale parametre ved genladning har kunnet opnås tilstrækkelig præcision, og det er forventeligt, at der ved øget efterspørgsel efter blyfri ammunition vil udvikles flere typer fabriksladet ammunition, der tilgodeser stor stabilitet også i de mindste kalibre.

Ændringen fra de nuværende krav til minimumsprojektilvægt til minimumsdiameter rummer muligheden for generelt at anvende lettere projektiler, hvilket vil bidrage til at afhjælpe spørgsmålet om stabilitet.

Det vil fortsat være den enkelte jægers pligt at afprøve kombinationen af våben og ammunition og at foretage indskydning forud for jagt.

JL omtaler gennemgående blyfri riffelammunition som værende fremstillet af messing. Det mest udbredte materiale er kobber, men der markedsføres en række

⁴ https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notatet_2020/N2020_36.pdf

⁵ <https://pdfslide.net/documents/blyfri-riffelammunition-effektivitet-under-praktisk-a-of-non-lead-ammunition.html>

⁶ [\[PDF\] Comparison of the lethality of lead and copper bullets in deer control operations to reduce incidental lead poisoning: field trials in England and Scotland | Semantic Scholar](#)

⁷ [Bly i riffelammunition – danske jægers kendskab og holdning \(au.dk\)](#)

andre typer, herunder fx messing, men ligeledes projektiler indeholdende tin og wolfram^{8,9}. Det forudses, at kobber fortsat vil være det mest udbredte materiale, men at nye kombinationer på sigt vil udvikles og markedsføres i henhold til gældende krav og regler.

JL foreslår en udsættelse af reguleringen på området.

Risikoen for forgiftning som følge af bly i riffelammunition har været kendt i mange år¹⁰, og forslaget om at udfase blyholdig riffelammunition til jagt har været offentligt omtalt siden 2020 og støttes af Danmarks Jægerforbund¹¹. Den oprindelige hensigt med at lade reglen træde i kraft i 2023 er ændret til 2024. Det vurderes, at det lovforberedende arbejde har været grundigt, og at der er et betydeligt udbud af brugbar, blyfri jagtammunition på markedet. På det grundlag vurderes, at den foreslåede ikrafttræden 1. april 2024 repræsenterer en god balance mellem at fjerne et giftstof fra fødevarer og miljøet og hensynet til jægerne til at finde alternative produkter. På baggrund af ovenstående betragtninger giver høringssvaret ikke anledning til at ændre bekendtgørelsesudkastet.

⁸ <https://www.jaegerforbundet.dk/om-dj/dj-medier/dj-online/test-af-blyfri-ammunition/>

⁹ [Non-lead rifle hunting ammunition: issues of availability and performance in Europe | SpringerLink](#)

¹⁰ [The transition to non-lead rifle ammunition in Denmark: National obligations and policy considerations - PubMed \(nih.gov\)](#)

¹¹ [Danmark vil forbyde bly i ammunition til jagt \(mim.dk\)](#)